

בש"פ 8264/18 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 8264/18

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט כ' מוסק) מיום 13.11.2018 במ"ת 27603-09-18

תאריך הישיבה: י"ט בכסלו התשע"ט (27.11.18)

בשם העורר: עו"ד דותן דניאלי

בשם המשיבה: עו"ד עילית מידן

החלטה

לפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט כ' מוסק) מיום 13.11.2018 במ"ת 27603-09-18, במסגרתה דחה את בקשת העורר לעיון חוזר בהחלטה מיום 11.10.2018 במסגרתה נעצר העורר עד תום משפטו.

1. ביום 16.9.2018 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו עבירות מין בתוך המשפחה ועבירות מין כלפי קטינה נוספת. על פי עובדות כתב האישום, בין השנים 2013-2018 העורר ביצע עבירות מין בבתה של זוגתו, קטינה ילידת שנת 2000, כאשר בחלק מההזדמנויות היא נענתה לעורר בשל חשש שיתנכל לאמה. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בא-כוח העורר ביקש שהות לצורך עיון בחומר הראיות נגד העורר, והסכים למעצרו עד למתן החלטה אחרת.
2. לאחר שהצדדים השמיעו את טענותיהם, ביום 11.10.2018 נקבע כי קיימות ראיות לכאורה לביסוס האמור בכתב האישום. עוד נקבע כי אין מקום להורות על קבלת תסקיר מעצר משירות המבחן נוכח עוצמת הראיות נגד העורר, המסוכנות הנשקפת מהתנהלותו ותפיסת עולמו לפיה אין במעשים המיוחסים לו כל פסול.
3. בחלוף 20 יום בלבד מיום מתן ההחלטה, ביום 31.10.2018 עתר העורר ב"בקשה דחופה לעיון חוזר בהחלטת המעצר", במסגרתה ביקש כי בית המשפט יורה על הגשת תסקיר מעצר לבחינת מסוכנותו של העורר, לרבות אפשרות שחרורו לחלופה טיפולית. ביום 13.11.2018 דחה בית המשפט את הבקשה על הסף "בפתקית" תוך שהפנה להחלטתו הקודמת מיום 11.10.2018. מכאן נולד הערר שלפני.

טענות הצדדים

4. לטענת העורר, לא היה מקום ליתן החלטה "בפתקית" ללא קיום דיון בעניין. עוד נטען כי על בית המשפט מוטלת חובה לבחון אפשרות שחרור לחלופת מעצר, וזאת על פי סעיף 21(ב)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: החוק). חובה זו חלה לגבי כל סוגי העבירות, לרבות עבירות המקימות חזקת מסוכנות. אדרבה, במקרה מסוג זה בו מדובר בביצוע עבירה חמורה, קיימת חשיבות יתרה להסתייע בתסקיר מטעם שירות המבחן לצורך בחינת אפשרות השחרור. התסקיר נועד לפרוש לפני בית המשפט את התמונה המלאה. זאת ועוד, עבריינות מין מאופיינת בעיוותי חשיבה, לא כל שכן בעבירות שנעברו בתוך התא המשפחתי. על כן, אין בעיוותי החשיבה כשלעצמם כדי לשלול את אפשרות בחינתה של חלופת מעצר. דברים אלו נכונים ביתר שאת שעה שבבקשתו לעיון חוזר ביקש העורר לבחון בין היתר שתי חלופות מעצר טיפוליות מוסדיות. לבטח דברים אלה נכונים שעה שהעורר קיבל אחריות על חלק ממעשיו, וכאשר המסוכנות הנשקפת ממנו איננה מסוכנות כלפי כולי עלמא.
5. מנגד, לטענת המשיבה אין לנאשם זכות קנויה לקבלת תסקיר מעצר, והעורר במקרה דנן לא הצביע על טעם מיוחד המצדיק זאת. בחינת חלופת מעצר, בין באמצעות תסקיר ובין בלעדיו, נבחנת בשים לב לשלושה פרמטרים: עוצמת הראיות; המסוכנות הנשקפת מהנאשם; התאמת החלופה. במקרה זה, כפי שקבע בית המשפט המחוזי, עוצמת הראיות היא כזו אשר איננה יכולה להותיר מקום לספק כי העורר ביצע את המיוחס לו. משכך, גם אין ספק שנשקפת ממנו סכנה, וביצוע המעשים כשלעצמם - עבירות מין במשך שנים כלפי ילדה החל מהיותה בת 13 - מצביע על כך ששום חלופת מעצר לא תסכון. זאת ועוד, בניגוד לטענת העורר, הוא לא קיבל אחריות על ביצוע העבירות המיוחסות לו אלא טען כי המתלוננת הסכימה למעשיו. גם קיים לעורר עבר פלילי עשיר בעבירות סמים. באשר להחלטת בית המשפט אשר ניתנה במספר מילים ללא קיום דיון, גם בכך לא נפל פגם. שכן, כבר בטרם יבשה הדיו על גבי החלטת המעצר הראשונה, הוגשה בקשה לעיון חוזר באותה החלטה, ובנסיבות אלו לא היה מקום לקיים דיון בה. נוכח כל האמור, דין הערר להידחות.

6. לאחר עיון בכתב הערר ולאחר שמיעת טענות הצדדים בדיון שהתקיים לפני, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

7. עבירות מין בתוך המשפחה מקימות חזקת מסוכנות סטוטורית על פי סעיף 21(א)(1)(ג)(5) לחוק (ראו גם: בש"פ 4803/18 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 10 (26.6.2018); בש"פ 1129/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 33 (14.2.2017)). עם זאת, על פי הוראתו של המחוקק, בית המשפט יורה על מעצר עד תום ההליכים המשפטיים של נאשם שלו מיוחסות עבירות כאמור, כאשר נוכח כי לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור לחלופה. לשון הסעיף אינה מחייבת את בית המשפט להורות על תסקיר מעצר עובר למתן החלטתו, אלא כל שנדרש הוא שבית המשפט ישתכנע כי חלופת מעצר לא תסכון. בית המשפט עשוי להגיע למסקנה זו גם מבלי להיזקק לתסקיר שירות המבחן, ולנאשם לא עומדת זכות קנויה לקבלת תסקיר כאמור (ראו למשל: בש"פ 2740/18 אזולאי נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (16.4.2018); 2754/18 טורדגמן נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (11.4.2018)). זאת ועוד, כבר נפסק לא אחת כי ככל שעוצמת הראיות לכאורה ועילת המעצר גבוהה, כך תפחת נכונות בית המשפט להורות על חלופת מעצר (ראו: בש"פ 2998/14 איסאקוב נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (8.5.2014); בש"פ 7444/14 אלטורי נ' מדינת ישראל, פסקה י"ז (17.11.2014)).

8. בענייננו, בית המשפט המחוזי עמד בהחלטתו מיום 11.10.2018 על כלל הראיות העומדות נגד העורר. בין השאר ציין בית המשפט את הודעת העורר מיום 6.9.2018 במסגרתה הודה בקיום המעשים ביחס לבתה של זוגתו, הגם שטען כי הם נעשו בהסכמתה, וכן על הודעתו מיום 12.9.2018 במסגרתה אישר בשנית מגעים שונים עמה. בית המשפט אף עמד על כך שהעורר ידע כי במקרים רבים המתלוננת לא הסכימה לקיים את יחסי המין. על כך הוסיף בית המשפט את חזקת המסוכנות הסטוטורית הנובעת מהעבירות המיוחסות לעורר, ונוכח כל האמור השתכנע כי התבססה המסקנה כי חלופת מעצר לא תסכון. בנסיבות אלה, בית המשפט מצא כי אין מקום להורות על תסקיר מעצר בענייניו של העורר, ובשים לב לאמור לעיל, מסקנה זו מקובלת עליו.

9. ובשולי הדברים, באשר לטענות העורר כי בית המשפט לא היה רשאי לדחות את בקשתו לעיון חוזר "בפתקית" ללא קיום דיון. סעיף 52(א) לחוק קובע כי עצור רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה לעיון חוזר בעניין הנוגע למעצרו "אם נתגלו עובדות חדשות, נשתנו נסיבות או עבר זמן ניכר מעת מתן ההחלטה". אכן, צודק בא-כוח העורר כי סעיף 57 לחוק קובע כי יש לקיים דיון בבקשתו של נאשם לעיון חוזר בנוכחותו. אלא שבענייננו, אף אחד מהתנאים האמורים בסעיף 52(א) לחוק לא התקיים. העורר לא הצביע על קיומן של עובדות חדשות או של שינוי נסיבות. אף ברי כי 20 ימים אינם "זמן ניכר מעת מתן ההחלטה" המאפשר הגשת בקשה לעיון חוזר. במקרה שכזה, לא נפל פגם בהחלטת בית המשפט לדחות את הבקשה על הסף מבלי לקיים דיון בה (וראו: בש"פ 2586/13 אלרואי נ' מדינת ישראל (24.4.2013)).

הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, י"ט בכסלו התשע"ט (27.11.2018).

שׁוֹפֵט
